

BIZNES I ZARZĄDZANIE

– omówienie podstawy programowej

Bartosz Majewski, SGH

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

 govtech
Polska

Agenda

- Jak wyglądały prace nad podstawą?
- Założenia i cele nowej podstawy
- BiZ – zakres podstawy
- BiZ – zakres rozszerzony
- Formy pracy, metody i techniki kształcenia

Jak wyglądały prace nad podstawą?

- Zespół autorów
- Analiza stanu dotychczasowego
- Raport z konsultacji
- Analiza dotychczasowego systemu nauczania przedsiębiorczości
- Najlepsze praktyki edukacyjne w innych krajach
- Pogłębiona diagnoza stanu nauczania przedsiębiorczości w Polsce
- Zmapowane oczekiwania różnych interesariuszy
- Rekomendacje odnośnie kształtu przedmiotu
- Pierwsza wersja podstawy
- Konsultacje
- Wersja finalna
- Wyzwania związane z tworzeniem podstawy

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

Założenia i cele nowego przedmiotu

- Biznes i zarządzanie bazuje na założeniach podstaw przedsiębiorczości, lecz rozszerza je przede wszystkim o **wymiar praktyczny**.
- Nowy przedmiot kładzie nacisk na **pracę w grupach** oraz analizę **case studies**.
- BiZ daje możliwość zdawania **matury projektowej**, w której część oceny stanowić będą projekty zespołowe. Dzięki nim uczniowie rozwiną **kompetencje 4K** – kooperację, komunikację, kreatywność i krytyczne myślenie.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

Założenia i cele nowej podstawy

- wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności oraz kształtowanie postaw, które pozwolą na aktywne działanie i odnoszenie sukcesów na różnych polach
- synteza wybranych elementów wiedzy z zakresu zarządzania, w tym szczególnie zarządzania projektami, ekonomii, finansów osobistych, funkcjonowania rynku pracy, socjologii, psychologii i prawa
- kształtowanie umiejętności elastycznego zachowania na rynku pracy i zarządzania oraz rozwijania cech przywódczych

Efekty kształcenia BiZ

- W zakresie podstawowym są ukierunkowane głównie na kształtowanie kompetencji przedsiębiorczych (w tym zarządzania sobą i finansami osobistymi) oraz związane z podstawowymi umiejętnościami dotyczącymi analizy elementów otoczenia biznesowego pod kątem identyfikacji możliwych szans na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, ale również z przygotowaniem do wejścia na rynek pracy.
- W zakresie rozszerzonym koncentrują się na opracowaniu planu przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego, a następnie realizowaniu projektu zespołowego, co pozwoli pogłębić kompetencje przywódcze (w tym kierowania zespołem projektowym) i umiejętności zarządzania przedsiębiorstwem, a także rozszerzonej analizy otoczenia społeczno-gospodarczego w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.
- Realizacja zakładanych celów przedmiotu wymaga stosowania w procesie edukacyjnym nowoczesnych metod kształcenia, w tym uczenia się przez działanie oraz środków dydaktycznych wykorzystujących nowe technologie i narzędzia cyfrowe.

BiZ – zakres podstawowy

Wiedza

1. Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych, wyjaśnianie zależności zachodzących między nimi i rozumienie ich roli we współczesnym świecie.
2. Rozumienie znaczenia i wyzwań pracy zespołowej oraz poznanie technik ją wspomagających.
3. Charakteryzowanie etapów zarządzania projektami.
4. Identyfikowanie podstawowych rodzajów ryzyk związanych z realizacją projektów.
5. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami i poznanie roli państwa w procesach gospodarczych.
6. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta.
7. Rozumienie różnych postaw ludzi wobec pieniędzy oraz konsekwencji wynikających z tych postaw.
8. Charakteryzowanie usług finansowych ważnych dla gospodarstwa domowego.
9. Rozumienie metod aktywnego poszukiwania pracy.
10. Wyjaśnianie zasad zarządzania przedsiębiorstwem.
11. Znajomość procesu planowania własnego biznesu.

BIZ – zakres podstawowy

Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce

1. Analiza własnych kompetencji przedsiębiorczych i przygotowanie planu działania zmierzającego do ich rozwoju.
2. Współpraca w zespole i skuteczne organizowanie pracy zespołu w celu realizacji określonego zadania.
3. Prowadzenie dyskusji i argumentowanie w trakcie pracy zespołowej.
4. Formułowanie i uzasadnianie celów, planowanie, prezentowanie zakresu i realizacja prostych zadań projektowych.
5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji.
6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.
7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.
8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.
9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.
10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.
11. Obserwowanie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i rozpoznawanie kompetencji na nim oczekiwanych.
12. Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych podczas ubiegania się o pracę.
13. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i formułowania konstruktywnych opinii zwrotnych.
14. Samodzielne analizowanie zjawisk zachodzących w najbliższym otoczeniu i formułowanie na ich podstawie pomysłów na własny biznes.
15. Przygotowanie do planowania własnej działalności gospodarczej.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ – zakres podstawowy

Kształtowanie postaw

1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno- gospodarczym.
2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.
3. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów społecznej gospodarki rynkowej.
4. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.
5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.
6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.
7. Samoświadomość i przyjmowanie odpowiedzialności za swoją karierę zawodową.
8. Docenianie roli postaw przedsiębiorczych pracowników w rozwoju biznesu i przedsięwzięć społecznych.
9. Docenianie roli przedsiębiorcy i osób zarządzających w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa.
10. Otwarcie na szanse pojawiające się w otoczeniu, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość i determinacja w realizacji celów.
11. Respektowanie praw ochrony własności intelektualnej.

BiZ – zakres podstawowy

- 1. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie:** przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości
- 2. Zarządzanie projektami:** specyfika projektu, zakres, etapy i cele projektu, planowanie zadań projektowych, budżet i harmonogram działań, role w projekcie i podział zadań, podsumowywanie zadań projektowych
- 3. Gospodarka rynkowa:** przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy.
- 4. Finanse osobiste:** pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniędzy, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach
- 5. Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy:** kariera zawodowa, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja, formułowanie opinii zwrotnej, etyka w pracy.
- 6. Przedsiębiorstwo:** zarządzanie przedsiębiorstwem, własny biznes i jego otoczenie, finanse przedsiębiorstwa, etyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ – zakres rozszerzony

Wiedza

1. Identyfikowanie etapów zarządzania projektami oraz ryzyk związanych z realizacją każdego z nich.
2. Pogłębione rozumienie mechanizmu rynkowego, w tym zależności przyczynowo-skutkowych między popytem, podażą i ceną, stanu równowagi rynkowej.
3. Rozróżnianie struktur rynkowych i wskazywanie ich zalet i wad z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.
4. Charakteryzowanie instrumentów inwestycyjnych pod kątem rentowności, płynności i ryzyka.
5. Rozpoznawanie ryzyka inwestycyjnego i znajomość sposobów jego ograniczania.
6. Rozumienie mechanizmu rynku pracy.
7. Rozróżnianie form zatrudnienia, systemów płac i form wynagrodzeń.
8. Charakteryzowanie praw i obowiązków pracownika i pracodawcy.
9. Pogłębione rozumienie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, w tym zależności między ryzykiem, innowacyjnością, konkurencyjnością i zyskownością.
10. Rozumienie celów i funkcji zarządzania oraz roli skutecznego przywódcy w rozwoju przedsiębiorstwa.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ – zakres rozszerzony

Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce (1/2)

1. Planowanie i wykonywanie zadań w realizowanych projektach.
2. Stosowanie technik zarządzania projektami oraz narzędzi informatycznych wspierających ich realizację.
3. Kierowanie zespołem projektowym.
4. Przygotowanie do prowadzenia własnego biznesu i przedsięwzięć społecznych.
5. Pozyskiwanie i analizowanie danych (mierników i wskaźników), prognoz ekonomicznych dotyczących funkcjonowania gospodarki Polski, Unii Europejskiej i świata oraz podejmowanie na ich podstawie przemyślanych decyzji.
6. Analizowanie biznesowych studiów przypadków (case study), interpretowanie zawartych w nich opisów procesów i zjawisk gospodarczych oraz biznesowych, a także identyfikowanie problemów i proponowanie rozwiązań.
7. Wykorzystanie wiedzy o mechanizmie rynkowym i procesach gospodarczych w opracowaniu i realizacji projektu przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ – zakres rozszerzony

Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce (2/2)

8. Dobieranie instrumentów inwestycyjnych adekwatnie do akceptowanego przez inwestora poziomu ryzyka.
9. Dobieranie usług ubezpieczeniowych do potrzeb gospodarstwa domowego.
10. Analizowanie sytuacji na rynku pracy na podstawie danych i ofert pracy.
11. Znajomość i stosowanie sposobów podnoszenia kompetencji przywódczych oraz kompetencji osobistych i społecznych wymaganych na rynku pracy.
12. Pozyskiwanie i analizowanie danych charakteryzujących wybrany rynek dóbr i usług oraz ocena jego potencjału dla planowanego przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego.
13. Opracowanie biznesplanu dla planowanego przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego, który uwzględnia aktualne trendy rynkowe, potrzeby potencjalnych klientów lub beneficjentów oraz istniejącą konkurencję.
14. Stosowanie instrumentów marketingowych w planowanym przedsięwzięciu biznesowym lub społecznym.
15. Przygotowanie do zarządzania różnymi zasobami przedsiębiorstwa, w tym przedmiotami własności intelektualnej.
16. Prezentowanie własnego projektu z uwzględnieniem specyfiki odbiorców, przyjmowanie uwag krytycznych i odpowiadanie na pytania.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ – zakres rozszerzony

Kształtowanie postaw

1. Gotowość do dyskusji, w tym przedstawiania swoich argumentów w ramach pracy zespołowej w czasie realizacji wybranego projektu.
2. Dostrzeganie roli informacji i badań ekonomicznych w podejmowaniu decyzji osobistych i w ramach zarządzania przedsiębiorstwem, państwem i jednostkami samorządu terytorialnego.
3. Dostrzeganie znaczenia etyki życia społeczno-gospodarczego i społecznej odpowiedzialności biznesu w procesie rozwoju gospodarczego.
4. Świadomość zależności między zyskiem i ryzykiem na rynku finansowym.
5. Docenianie roli odpowiedzialnego pracodawcy.
6. Dostrzeganie korzyści stosowania zasad społecznej odpowiedzialności biznesu dla różnych grup interesariuszy.
7. Odwaga w przeciwdziałaniu nieetycznemu zachowaniu w zespole w trakcie realizacji projektu.
8. Dostrzeganie znaczenia prac przygotowawczych w osiągnięciu sukcesu przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego.
9. Docenianie znaczenia zasobów niematerialnych, w tym własności intelektualnej, w tworzeniu i rozwoju przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego.
10. Motywacja do założenia i prowadzenia własnego biznesu.
11. Determinacja w osiąganiu założonych celów – projektowych, osobistych i zawodowych.
12. Otwartość na modyfikację własnych planów w odpowiedzi na zmiany w otoczeniu.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ – zakres rozszerzony

- 1. Zarządzanie projektami:** projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu.
- 2. Gospodarka rynkowa:** rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce.
- 3. Finanse osobiste i rynek finansowy:** ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym.
- 4. Rynek pracy i zatrudnienie:** mierniki i wskaźniki rynku pracy, popyt i podaż na rynku pracy, aktywizacja zasobów pracy, przeciwdziałanie bezrobociu, planowanie kariery zawodowej, dobór pracowników, rozmowa kwalifikacyjna, formy zatrudnienia, systemy płac, prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy, kodeks etyki, mobbing.
- 5. Przedsiębiorstwo:** typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe, rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska

BiZ - Formy pracy, metody i techniki kształcenia

Zalecane formy pracy, metody i techniki kształcenia to:

- 1) praca zespołowa;
- 2) realizacja zadań metodą projektów;
- 3) wykorzystanie studiów przypadków biznesowych (case studies);
- 4) analiza rzeczywistych doświadczeń firm polskich i zagranicznych;
- 5) symulacje biznesowe;
- 6) dyskusje;
- 7) symulacje inwestycyjne;
- 8) prezentacje pomysłów na przedsięwzięcie biznesowe lub społeczne oraz obrona proponowanych rozwiązań;
- 9) wizyty studyjne i wywiady z potencjalnymi odbiorcami, przedsiębiorcami, klientami;
- 10) elementy grywalizacji.

Akty prawne z nową podstawą BiZ:

1. Dziennik Ustaw 2023 r. poz. 277 (plany ramowe)
2. Dziennik Ustaw 2023 r. poz. 312
3. Dziennik Ustaw 2023 r. poz. 314

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

govtech
Polska